MEGSZÜNTETTE BRÜSSZEL A GEOBLOKKOLÁST AZ ONLINE VÁSÁRLÁSOK TERÉN – FELLENDÍTENÉK AZ E-KERESKEDELMET

Szabad az uniós vásár a webáruházakban is

Járt már úgy, hogy nem tudott a neten vásárolni, mert a webáruház arra hivatkozva utasította el a tranzakciót, hogy nem a megfelelő országban állították ki a bankkártyáját? Ennek a gyakorlatnak vet véget az Európai Bizottság döntése, amellyel a mobiltelefonos szolgáltatásokhoz hasonlóan megszünteti az online vásárlások terén is a geoblokkolást.

» BÁLINT ESZTER, BÍRÓ BLANKA

BARÁTH ISTVÁN/KOS

Szélesebb piac. Több opció közül választhatjuk ki ezentúl a kívánt terméket

Nem kell ezentúl amiatt aggódniuk az európai uniós állampolgároknak, hogy egy weboldal letiltja vagy átirányítja őket, illetve hitelkártyájukat csak azért, mert más országból származnak: bárhol is legyenek az EU területén, az interneten hozzáférhetnek majd az árukhoz és szolgáltatásokhoz. Az Európai Bizottság által 2016. május 25-én előterjesztett új rendelet ugyanis már egy hete, december 3-a óta hatályban van.

Mint a brüsszeli testület közleményében felidézi, 2015-ben a honlapok 63 százaléka nem engedte, hogy az ügyfelek más uniós országból vásároljanak. Ennek következtében a külföldön online vásárlást bonyolítani kívánó fogyasztók közel kétharmada nem tudta sikeresen befejezni a tranzakciót. Ennek a gyakorlatnak vet véget a rendelet. „Korlátok nélküli Európát akarunk, ez pedig az online vásárlás előtt álló akadályok felszámolását is jelenti” – vallják a kezdeményezők.

Mint rámutatnak, a barangolási díjak megszüntetése, az új adatvédelmi szabályok és az online tartalmak hordozhatósága (vagyis az a lehetőség, hogy az uniós polgárok az EU-n belül utazva is hozzáférhetnek az általuk előfizetett tartalmakhoz) mellett az indokolatlan területi alapú tartalomkorlátozás megszüntetése is egy olyan alapvető kezdeményezés, amely mindenki számára valóra váltja a digitális egységes piacot, és így kézzelfogható előnyöket nyújt mind a polgárok, mind a vállalkozások számára. Az új szabályoknak köszönhetően versenyképes árak mellett szélesebb választék fog a fogyasztók rendelkezésére állni, akik így előnyösebb ajánlatok közül válogathatnak majd. Ugyanakkor a vállalkozások ügyfélköre az országhatároktól függetlenül fog bővülni, és az alacsonyabb ügyleti és adminisztratív költségek is kedvezőbb helyzetet teremtenek számukra – irányítják rá a figyelmet az újítás lényegére a brüsszeli illetékesek, hozzátéve, a rendelet ezenkívül része azoknak a szélesebb körű uniós törekvéseknek is, amelyek célja az e-kereskedelem fellendítése az egységes piacon. Ide tartozik a fogyasztók online védelmének javítása, a megfizethető, határokon átnyúló csomagkézbesítési szolgáltatások biztosítása, valamint az egyszerűsített áfaszabályok bevezetése, amelyek megkönnyítik az online vásárlást és értékesítést.

Tagállami feladatok

November 30-ai közleményében különben az Európai Bizottság felszólította az összes tagállamot, hogy gondoskodjanak az új szabályok hatékony végrehajtásáról, és tegyenek meg minden tőlük telhetőt azért, hogy a rendelet előírásait hatékonyan érvényesítsék.

A rendelet végrehajtása tehát a tagállamok feladata, amelyeknek létre kell hozniuk az intézkedés zökkenőmentes alkalmazásához szükséges struktúrákat. A tagállamoknak ki kell jelölniük a végrehajtással megbízott szerveket, amelyek gyakorlati segítséget nyújtanak majd a fogyasztóknak. Ezen túlmenően hatékony, arányos és visszatartó erejű intézkedéseket kell bevezetniük a rendelet megsértésének minősülő esetekre vonatkozóan. A bizottság 2020 márciusáig elvégzi a területi alapú tartalomkorlátozást tiltó rendelet első felülvizsgálatát. Az értékelés során a bizottság megvizsgálja annak a lehetőségét, hogy az árukhoz és szolgáltatásokhoz való hozzáférés tekintetében a megkülönböztetésmentesség elve kiterjeszthető-e az elektronikus úton nyújtott olyan, nem audiovizuális szolgáltatásokra, amelyek fő jellemzője a szerzői jogi védelem alatt álló tartalom (ilyenek például az e-könyvek, a zene, a játékok és a szoftverek). A bizottság azt is gondosan elemezni fogja, hogy más ágazatokban – például a közlekedési és az audiovizuális szolgáltatások területén – vannak-e még az állampolgárság, a lakóhely vagy a letelepedés helye alapján indokolatlan korlátozások, amelyeket meg kell szüntetni.

A fogyasztónak előny

A szabályozásra azért volt szükség, hogy a digitális piacnak, az e-kereskedelemnek se legyenek korlátai az Unión belül – értékelt a Krónika megkeresésére Winkler Gyula európai parlamenti képviselő. Rámutatott, eddig az online kereskedelemben

» 2015-ben a külföldön online vásárlást bonyolítani kívánó fogyasztók közel kétharmada nem tudta sikeresen befejezni a tranzakciót. Ennek a gyakorlatnak vet véget most Brüsszel.

csak az országhatárokon belüli piac volt biztos, ha egy erdélyi fogyasztó romániai virtuális boltból rendelt, a bankkártyájával fizetett, és a terméket megkapta. Viszont ha már például Hollandiából akart vásárolni, korábban a kereskedő üzletpolitikájától függött, az eladó döntötte el, elfogadja a romániai bankkártyát, leszállíttatja az árut Romániába, vagy sem. Ez amúgy Winkler szerint nem nevezhető diszkriminációnak, de mindenképpen az Unió belső piacának töredezettségét jelentette, tehát bizonyos vásárlók számára hátránnyal járt.

Az online kereskedelem tíz évvel ezelőtt még csak a teljes piac 2-3 százalékát tette ki, ma már meghaladja a 10 százalékot, és van olyan ország, ahol a 20 százalékot súrolja, így ezt a hátrányt fel kellett számolni. „Nyilvánvaló, hogy ezzel az eladók, a vállalkozók között növekszik a verseny, de a konkurencia mindig a fogyasztó javát szolgálja, hiszen ő azt keresi, hogy a lehető legkisebb áron megvásárolhassa a lehető legjobb minőségű terméket” – részletezte Winkler, aki szerint ahogy elképzelhetetlen, hogy a romániai telefonos cég ne szolgáltasson külföldön, ugyanezen elv mentén azt is lehetővé kell tenni, hogy bárhonnan az Unión belül bármit meg lehessen vásárolni, saját bankkártyával kifizetni, és az árut is meg kell kapni. A postai szolgáltatóknak, a fuvarozóknak is meg kell ezt oldaniuk, vagy közvetíteniük kell a szolgáltatást. Winkler szerint ez a folyamat folytatódni fog, minden igyekezet arra irányul, hogy valóban egységesítsék a digitális piacot.

Felszámolják a protekcionizmust

Ezzel tulajdonképpen felszámolják a protekcionizmust, hiszen eddig előfordult, hogy egy-egy termelő, forgalmazó kizárólagosságot élvezett az országon belül. „Ha Romániában egyetlen cég forgalmaz levendulaszappant, akkor eladhatja tíz lejért, hiszen csak tőle lehet vásárolni. De ha az Unióban negyven forgalmazó van, akkor lehet, hogy találnak olyant, amelyik a szállítással együtt is olcsóbb, ez pedig árcsökkentést eredményez. Ennek a feltétele az egységes piac” – részletezte a politikus.

A vállalkozók nem minden esetben üdvözlik a változásokat, például a telefontársaságoknak is kemény harc árán tudták „lenyomni a torkukon” a roamingdíj csökkentését. „Az Európai Bizottságnak nem a vállalatok, hanem elsősorban az állampolgárok érdekeit kell szolgálnia akkor is, ha az intézkedéseivel lenyomja az árakat” – szögezte le Winkler Gyula. Hangsúlyozta, meg kell szűnnie az olyan különbségeknek, hogy a holland állampolgár gond nélkül kifizet egy székelyudvarhelyi szállást otthonról, ám a székelyudvarhelyiek nem tudnak lefizetni egy rotterdami csónaktúrát, mert a forgalmazó nem fogadja el a bankkártyájukat. Hozzátette, a szállítási díjak amúgy is valamennyire szabályozzák ezt a kereskedelmet, hiszen ha Londonból 9 euróért akarunk vásárolni egy szaklapot, és kiderül, hogy 8 euróért szállítják le, lehet, lemondunk róla. Ugyanakkor az már most bevett gyakorlat, hogy bizonyos érték felett az eladó cég a saját profitjából fizeti a kiszállítást.

Tanulópénz bankkártyás fizetéssel

Az intézkedés a nagy virtuális áruházakat érinti inkább, amelyek napi szinten rendelnek például ezer táskát Kínából, és azt továbbadják, a termelőknél lassúbb az átfolyás, így az áru leszállítása is lassabb, de biztonságosabb – szögezte le megkeresésünkre Esztány István, az Esztány-táskák gyártója. Rámutatott, külföldön is vásárolják a táskáikat, de az eladás jelentős részét még mindig az országon belül bonyolítják le. A határokon túl viszonteladóik vannak, akiknek kiküldenek egyszerre tíz-húsz táskát, amit ők banki átutalással fizetnek. Külföldre magánszemélyeknek ritkán adnak el, s a legtöbb esetben ilyenkor is az itthon élő rokonok fizetik.

Esztány István ugyanakkor arról is beszámolt, ő is megfizette évekkel ezelőtt a „tanulópénzt”. Az Amerikai Egyesült Államokból rendeltek egy táskát, sürgették, így elindította a csomagot. A vevő küldött bankkártyaszámokat, de azokról a számlákról nem sikerült levenni a pénzt, végül a vásárlónak is nyoma veszett, így nemcsak a táska, hanem a postaköltség is ráfizetés volt. „Ezután átálltunk arra, hogy csak azután küldjük el a táskát, ha megtörtént a banki átutalás. Amikor a táska elkészül, elküldjük a fotót, ha beérkezik a bizonylat az átutalásról, vagy a pénz, akkor indul a csomag” – részletezte a csíkszeredai vállalkozó. Hozzátette, az országban általában gyorsfutárral küldik ki a megrendeléseiket, a vevő a csomag átvételekor készpénzzel fizet, majd a futárszolgálat utalja a pénzt. Ez egy bevált rendszer, mondta Esztány István. Rámutatott, ő nem is alkalmazza a bankkártyás fizetési rendszert.

Még tart az ódzkodás az internetes vásárlástól

A romániai internetfelhasználók mindössze 23 százaléka vásárolt interneten valamilyen terméket vagy szolgáltatást tavaly, miközben az európai átlag közel 70 százalék – derül ki az Európai Unió statisztikai hivatala, az Eurostat adataiból. A romániai vásárlók főként ruházati cikkeket szereznek be online.